

На часі заміщення функцій держнагляду незалежним аудитом у співпраці зі страховиками

Протягом останнього часу в українському законодавстві та адмінпрактиці стосовно системи державного пожежного нагляду відбулася низка змін, згідно з якими частина функцій державного нагляду в сфері пожежної безпеки перейшла до органів з інспектування, акредитованих на відповідність ISO\IES 17020 2012 в Національному агентстві акредитації України. Нині цей сегмент послуг на протипожежному ринку держави представлений шістьма структурами з надання таких послуг (див. попередній номер журналу, стор. 34).

На переконання багатьох фахівців, аудит пожежної безпеки з часом доведе ефективність і дасть змогу вибудувати раціональну і результативну систему нагляду за об'єктами, які не становляють особливої пожежної небезпеки і не пов'язані

Експерт: «Ваш об'єкт, пане директоре, можу застрахувати лише за максимальним тарифом!»

з масовим перебуванням людей. Переважно це стосується малого та середнього бізнесу. Своєю чергою, це дасть змогу посилити увагу держави до об'єктів, особливо важливих для національної безпеки, соціально значимих і з масовим перебуванням людей. Стратегічні підприємства, потенційно небезпечні об'єкти, школи, лікарні, хостели, кінотеатри... усе це має залишитися під пильним оком державних наглядових органів.

За словами голови громадської організації «Інженери безпеки України» Ернеста Улинця, запровадження системи незалежного пожежного аудиту має дві основні мети. Перша – з державної інспекції пожежного нагляду знімають значну частину навантажень стосовно перевірки незначних у масштабах держави об'єктів, і з'являється можливість якісніше контролювати важливі для країни об'єкти, які залишилися в їхньому підпорядкуванні. Друга мета – зниження адміністративного тиску на малий і середній бізнес.

А незалежні аудиторські підприємства на добровільних засадах мають оцінювати відповідність змонтованих систем протипожежного захисту, перевіряти якість вогнезахисту, на підставі укладеної із замовником угоди аналізувати протипожежний стан

об'єктів із наданням відповідних актів обстеження, розділяючи тим самим відповідальність за визначений рівень виконаних робіт та вогневі ризики із замовником. Логічним продовженням розвитку системи означеного пожежного аудиту є залучення до процесу страхових компаній, які, отримавши від органу інспектування «фотографію» протипожежного стану об'єкта, визначатимуть на основі наданого документа ставку страхового полісу. І, як стверджує керівник правління Українського союзу пожежної та техногенної безпеки Борис Платкевич, кількарічні напрацювання в цьому напрямку є. Цим питанням займалися в Департаменті державного нагляду (контролю) в сфері пожежної, техногенної безпеки та цивільного захисту, а також в Українському науково-дослідному інституті цивільного захисту. Треба просто все систематизувати, і механізм обов'язково запрацює на користь ринку й суспільства.

— Для створення повноцінної нормативної бази, яка регулює взаємовідносини учасників ринку, пожежного аудиту та страхових організацій, потрібно відкоригувати низку правових документів, які регламентують питання системи незалежної оцінки ризиків і вносять роботу зі страховими компаніями, — зазначає начальник експертно-страхового департаменту міжнародної екологічної компанії «Ековіт» Костянтин Єськов. — Отож законодавцям належить ще багато попрацювати в згаданому напрямку, оскільки, як свідчить європейська практика, процес тривалий. Скажімо, у тій же Італії врегулювання процесу за оссю об'єкт – оцінка відповідності – страховий поліс зайняло понад десяток років.

В Україні роль страхових компаній у запобіганні пожежам, на погляд Костянтина Едуардовича, надзвичайно низька, особливо порівняно з Європою і США. Взагалі основне завдання страхових компаній у системі запобігання пожежам — економічно мотивувати господарів об'єктів до роботи у означеному напрямку. А для цього потрібно, щоб страхові тарифи залежали від об'єктивної оцінки відповідності протипожежного стану об'єкта. Що протипожежний стан ліпший, то менший страховий тариф. Ось у цьому й полягає якісний страховий підхід, до якого нам слід прийти. Разом із тим страхові компанії мають унікальну можливість формувати статистичну базу даних у цій сфері, і є зацікавлені у появі нових, досконаліших методик та програмних засобів оцінки пожежних ризиків. І вони навіть могли б фінансувати такі розробки.

Отже, ситуація змінюється. Ринкові умови сприяють розвитку страхових підходів у оцінці пожежних ризиків, але для досягнення позитивних результатів на виході потрібна копітка професійна праця органів виконавчої влади, учасників протипожежного ринку, страхових організацій та інших зацікавлених сторін.

Василь ТИЩЕНКО,
доцент кафедри профілактики пожеж та безпеки життєдіяльності ІДУЦЗ, кандидат наук з державного управління